

Kunnen wij goed zijn zonder God?

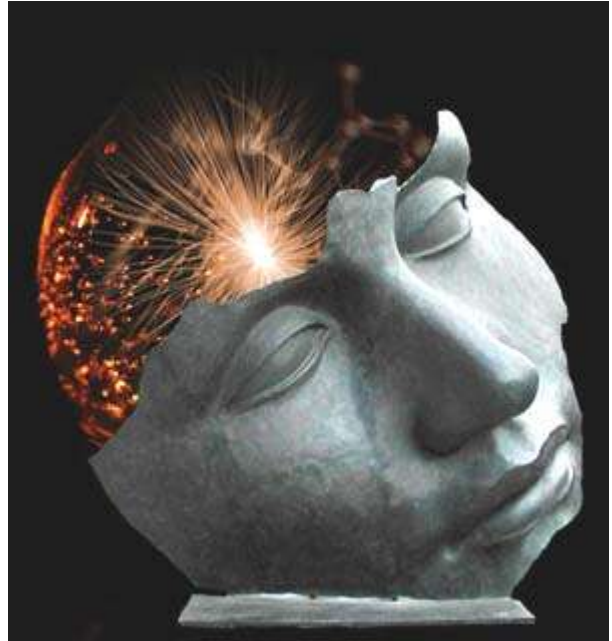
Wat is de connectie tussen geloof in God en moraliteit?

door [David Anderson](#)¹, <http://creation.com/can-we-be-good-without-god>

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling en voetnoten door M.V.

Atheïsten en christenen debatteren nogal eens over bovenstaande vraag. In dit geval moet opgelet worden voor wat men bedoelt met “zonder God”.

In feite kunnen atheïsten niet enkel, maar *moeten* zij (tot in zekere mate) goed zijn - zelfs indien zij God haten met elke vezel van hun lijf. Als zij werkelijk naar het beeld van God zijn gemaakt, zoals de Bijbel leert (Genesis 1:28; Jakobus 3:9)², dan moet dat feit blijken uit bepaalde resultaten. Zij, zoals wij allemaal, zijn gevallen (zoals uitgelegd in Genesis 3), maar moeten nog steeds een ingebouwde zin voor realiteit en van het belang van goed en kwaad hebben. Het feit dat atheïsten routinematig argumenteren dat *dit* of *dat* moreel of amoreel is, en dat zulke afwegingen belangrijk zijn, getuigt van dit feit. Als het anders was zou de Bijbel onbetrouwbaar zijn. Als de maatschappij problemen zou krijgen met iemand die werkelijk de meeste ideeën van goed en kwaad uit zijn geest zou gebannen hebben, dan labelen we zo iemand als krankzinnig en sluiten we hem op in een gecapitonnerde cel. We zeggen hem dan niet gewoon: “we zullen uw keuze respecteren”.

Zonder God is moraliteit niets meer dan chemisch gebruik in onze hoofden

Als atheïsten in het algemeen in staat zouden zijn alle “kluisters” van de moraliteit af te gooien en hun levens consequent met het atheïsme te leven, dan zouden wij ons zorgen moeten maken. Als zij *consequent* zulke ideeën konden uitleven als “wij zijn hier slechts om onze zelfzuchtige genen door te geven”, “voortbestaan van de sterksten” of “het leven is uiteindelijk geheel zonder betekenis of doel”, dan zou dit een ernstig vraagteken plaatsen bij het verslag dat ons gegeven werd in Genesis. Dan zou dat eigenlijk bewijzen dat zij misschien wel geen schepselen zijn die door God zijn gemaakt, en dat het atheïsme eigenlijk waar is.

Het feit evenwel dat de meeste atheïsten zichzelf niet in staat achten zulke ideeën uit te leven is geruststellend; in plaats daarvan vinden de meesten van hen het noodzakelijk te leven alsof moraliteit een realiteit is, en zoeken zij naar vergezochte argumenten om dit te rechtvaardigen.

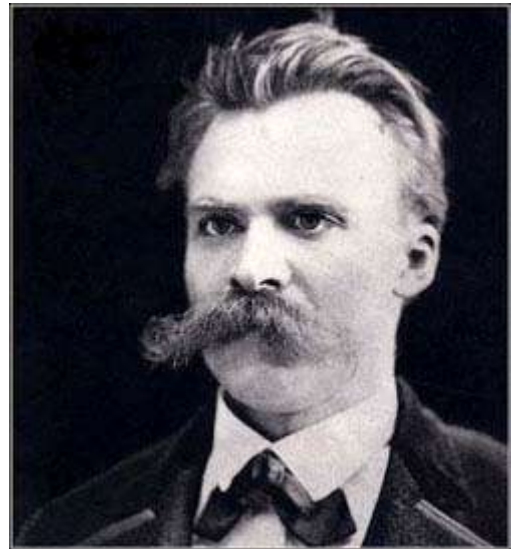
Er zijn natuurlijk atheïsten die consequenter zijn met hun ideeën, ten minste toch in hun theoretisch denken. Geloven dat de mens niets meer is dan een kosmisch stom geluk, realiseren zij zich dat dit betekent dat moraliteit gewoon neerkomt op iets dat samengesteld werd in de menselijke hersenen, een product van evolutie dat niet meer gezag bezit over ons gedrag dan enige andere activiteit van het menselijke brein. Ze bezit niet meer compulsie (dwang: “je *moet* dit doen”) dan iets anders wat opkomt in onze hersencellen - zoals bijvoorbeeld immoraliteit! De ene persoon denkt dat we onze naaste geen pijn mogen doen; de kannibaal echter denkt dat het OK is hem op te eten. En beide

¹ David Anderson is a missionary near Nairobi, Kenya. He has a masters degree in mathematics from the University of Oxford (MMath) and a bachelor’s degree in theology from the University of Glamorgan (BA) ...

² Zie verder <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Waarde-mens.pdf>.

ideeën zijn niets meer dan het resultaat van wat chemisch gebruik in onze hoofden, en geen enkele bezit *gezag* - het zijn uiteindelijk maar persoonlijke voorkeuren.

Friedrich Nietzsche, de fameuze atheïst die zei: “God is dood”, beweerde dat het dit is waar logica toe leidt. Hij schreef: “onze morele beoordelingen en evaluaties zijn slechts beelden en fantasieën gebaseerd op een psychologisch proces dat ons niet bekend is” [1]. De voorbije eeuw zag men wat er gebeurde wanneer evolutionaire filosofie in praktijk werd gebracht: Nazi-genocide en euthanasie, miljoenen afgeslacht door Stalin, Mao en Pol Pot. Zelfs vandaag ondersteunen “ethici” zoals Peter Singer³ abortus, euthanasie en kindermoord, en zo ook bepaalde evolutionaire milieufanatici. Twee evolutionisten schreven een boek waarin ze beweren dat verkrachting een middel was voor mannen om hun genen te bestendigen - één van de auteurs draaide zich in bochten om te zeggen dat dit nog steeds fout was volgens zijn eigen filosofie. Gelukkig voeren de meeste atheïsten hun atheïsme niet naar zijn logische conclusie⁴, zoals deze weerzinwekkende voorbeelden.

Friederich Wilhelm Nietzsche

In elk geval kan elke atheïst, die braafjes filosofeert over zulke systemen van amoraliteit, in het werkelijke leven snel tot zijn positieven teruggebracht worden wanneer hij een letterlijke slag in het gezicht zou krijgen van een aanvaller. Hij zal dan wel erg snel terugkeren naar zijn oude gevoelens van goed en fout, en opnieuw beginnen spreken als een theïst, en tegen zijn aanvaller zeggen dat wat die deed gewoon “fout” was - zonder verdere argumenten! Vertel hem dan niet dat het brein van zijn aanvaller “anders bedraad” is, het resultaat van genen die muteerden in een andere richting, zodat voor hem die slag een juiste zaak was - deze atheïst zal het niet accepteren!

Het feit is evenwel dat wanneer atheïsten bekommerd zijn over wat goed is, of goed zijn, niets daarvan “goed zijn zonder God” kan zijn. Het is het tegenovergestelde: goed zijn *met* God, omdat God werkelijk bestaat en ook zij gemaakt zijn naar Zijn beeld. Om te kunnen spreken van “goed zijn zonder God” zouden we eigenlijk op reis moeten gaan naar een ander universum: het mentale universum van het atheïsme. Omdat het beeld van God op onze natuur gedrukt is, als geschapen wezens, hebben we allen bepaalde ideeën aangenomen van goed en kwaad. Maar is het soort idee van moraliteit dat logisch en consistent is met atheïsme niet het idee van een universum waarin wij slechts een plas hooggeëvolueerd slijm zijn?

De Britse a-theoloog Richard Dawkins zegt:

“Atheïsten en humanisten neigen ertoe goede en slechte daden te definiëren in termen van welzijn en lijden van anderen. Moord, foltering en wreedheid zijn slecht omdat ze mensen doen lijden” [2].

Het definiëren van goed en kwaad in termen van welzijn en lijden klinkt redelijk - erg dicht bij het christelijke gebod van onze naaste lief te hebben. Hen pijnigen is slecht, hen helpen is goed. Maar de problemen beginnen niet in de tweede helft van Dawkins’ eerste zin, maar in de eerste. “Atheïsten en humanisten neigen ertoe goede en slechte daden te definiëren”. In feite is er geen reden iets te lezen van wat na dit punt komt. Of we nu *verkiezen* goed en kwaad te definiëren in termen van helpen van de maatschappij of in termen van ze te verpletteren met een ijzeren vuist, maakt vanaf hier geen verschil. Als goed en kwaad slechts dingen zijn wat atheïsten, humanisten, of wie dan ook, *verkiezen te definiëren als*, dan zijn goed en kwaad louter het product van menselijke

Richard Dawkins

³ http://en.wikipedia.org/wiki/Peter_Singer.

⁴ Maar stel dat ze, bv. in het klimaat van een komende dictatuur, de vrijheid krijgen om naar hun filosofie te handelen, dan schieten ze als paddestoelen uit de grond, zoals de geschiedenis ons leert met betrekking tot communistische en fascistische darwinisten!

hersenen. Die definities hebben niet méér bindend moreel gezag over ons dan elke andere constructie van het menselijke brein. Ze kunnen ons voldoening geven, maar voldoening is niet hetzelfde als gerechtigheid - zelfs een seriemoordenaar kan vinden dat hij “voldoening” haalt uit zijn misdaden. Ze bestaan enkel binnen onze hersenchemie, en nergens daarbuiten. Zoals opinies over voetbalploegen of over wijnsoorten is moraliteit niets meer dan een van de beweeglijke en altijd bewegende verlustingen van de menselijke gedachte.

Zonder externe of transcendente bron van waarden heeft Dawkins’ opinie over wat goed of slecht is niet méér gezag over mij, of objectieve basis die me kan leiden, dan mijn voorkeur voor verheven muziek boven rotzooi. Beide hebben precies hetzelfde fundament: de altijd evoluerende activiteiten van het menselijke brein. Het is gewoon een kwestie van welke dingen ik graag heb of wil dat ze zijn! Inderdaad, Dawkins heeft erkend dat evolutie ultiem “leidt naar een moreel vacuüm ... waarin de [mensen hun] beste opwellingen geen basis hebben in de natuur”. Hij spot met het idee van terecht verontwaardiging over en vergelding van kindermoordenaars en andere walgelijke criminelen, en beweert dat dit zo irrationeel is als Basil Fawlty [3] die zijn auto een pak slaag geeft.

Om reëel te zijn moet moraliteit een kwestie van gezag zijn: u “behoort” of “behoort niet” dit of dat te doen. In haar echte essentie hangt ze af van transcendentie. Dat is: iets dat “groter” is dan u, dat u vertelt wat te doen. Moraliteit kan niet iets zijn dat slechts deel uitmaakt van uzelf of de mensheid in het algemeen: ze moet “buiten” de mensheid staan, iets over en boven ons. Dawkins’ moraliteit is helemaal geen moraliteit maar persoonlijke voorkeur. Hij *verkiest* geen lijden te veroorzaken; verkrachters *verkiezen* hun eigen voldoening te maximaliseren. In het atheïsme is er geen ultieme autoriteit waar we beroep op kunnen doen om te determineren wiens gedachten “beter” zijn. Al die gedachten zijn slechts menselijke hersenactiviteit, zonder enig ultiem referentiepunt waardoor we ze kunnen evalueren.

Conclusie

Moraliteit is reëel omdat God reëel is. Als onze Schepper is Hij een transcendente autoriteit - de Wetgever die ons zegt wat wij “behoren” en “niet behoren” te doen. Het is omdat wij door Hem gemaakt zijn⁵, en naar Zijn beeld, dat wij weten dat we moraliteit niet kunnen behandelen als slechts een uitvindsel. Het is omdat het bestaan méér is dan een hoop moleculen dat goed en kwaad belangrijk zijn. Het is omdat wij gemaakt zijn naar het beeld van de Schepper dat moraliteit veel groter is dan wijzelf. Dit betekent dat God uiteindelijk definieert wat goed en kwaad is.

Op dit punt bevindt de atheïst zich in ernstige moeilijkheden. De eerste van Gods wetten is Hem lief te hebben met ons hele wezen (Markus 12:30). Kunnen wij daarom *echt* goed zijn zonder God te eren? Nee, want als we onze Maker weigeren te eren, dan overtreden we het eerste en grootste gebod.

Atheïsten moeten de logica gaan inzien: uiteindelijk is niets immoreel (omdat er geen God is, en dus is er niet zoiets als moraliteit) of het atheïsme zelf is immoreel. Er bestaan geen coherente alternatieven.

Gerelateerde artikels

- [Bomb-building vs. the biblical foundation](#)
- [The creation basis for morality](#)
- [What is ‘good’?](#)
- [Is Richard Dawkins an atheist?](#)
- [Atheist with a mission \(critique of Dawkins’ ‘God Delusion’\)](#)
- [Is evolution compatible with religion and free will?](#)

Lees verder

- [Morality and Ethics Questions and Answers](#)

⁵ Wij zijn dan ook Zijn bezit, en dus is Zijn moraliteit de gezaghebbende standaard voor ons.

Referenties

1. [Nietzsche's Moral and Political Philosophy](#), *Stanford Encyclopedia of Philosophy*, 27 July 2007.
 2. Dawkins, C.R., [Logical Path from Religious Beliefs to Evil Deeds](#), 2 October 2007.
 3. Basil Fawlty was the character played by John Cleese in the classic 1970s British TV comedy series *Fawlty Towers*. He was prone to angry, irrational outbursts blaming others for his problems. In one episode he took out his frustrations on his stalled vehicle by beating it with a tree branch.
-

E-mail: verhoevenmarc@skynet.be

Homepage: www.verhoevenmarc.be of users.skynet.be/fa390968

Ga hier naar de [Nieuwste Artikelen](#)